

A KÜLÜGYMINISZTERIUM LEGFONTOSABB DIPLOMÁCIAI TEVÉKENYSÉGE ÉS EREDMÉNYEI AZ ELMÚLT EGY ÉVBEN

1. Magyarország az Európai Unióban

Válságkezelés, Európa 2020 Stratégia

A tagállamok elfogadták az **Európai Gazdasági Fellendülési Tervet**. Az energia infrastruktúra, a szélessávú internet-összeköttetés fejlesztését, valamint a Közös Agrárpolitika állapotfelmérése során meghatározott új kihívások kezelését célzó 5 milliárd eurós program projektjeinek megvalósítása megkezdődött, ezekből számos esetben Magyarország közvetlenül is részesül. Részből magyar kezdeményezésre döntés született az **európai pénzügyi felügyeleti reformmal** kapcsolatos munka megkezdéséről. Mind az Európai Unió, mind Magyarország érdeke, hogy az Európai Parlament is késedelem nélkül elfogadja az Európai Rendszerkockázati Testület és a még szorosabban együttműködő európai felügyeleti hatóságok munkáját szabályozó tervezeteket, hogy azok a terveknek megfelelően 2011 elején megkezdhessék munkájukat. Az Európai Rendszerkockázati Testületnek a makroszintű kockázatok előrejelzésével fontos szerepe lesz a szorosabb gazdaságpolitikai koordinációban.

Az **Unió új versenyképességi programjának (Európa 2020 stratégia)** irányításáról és egyes számszerűsíthető céljairól a 2010. márciusi Európai Tanács (EiT) ülésén megállapodtak az állam- illetve kormányfők. A 2010. júniusi EiT feladata lesz az oktatással és a szegénység csökkentésével kapcsolatos célok, valamint a 2010. április 27-én a Bizottság által közzétett integrált iránymutatások elfogadása.

Az EU gazdasági és pénzügyminiszterei 2010. április 11-én megállapodtak a **Görögországnak** nyújtandó 110 milliárd eurós pénzügyi támogatási csomag feltételeiről. Az EU állam- kormányfői 2010. május 7-ei rendkívüli találkozójukon formálisan is jóváhagyták a Görögországnak nyújtandó segítséget és döntést hoztak az európai stabilizációs mechanizmusról.

Energiabiztonság

Az ukrán gáz-tranzitszállítás 2009 januárjában történt leállítása az Unió történetének példátlan gázválságához vezetett, amelyen a krízis belső és külső dimenziójának Unió általi kezelése, valamint a tagállamok egymás iránti szolidaritása segítségével sikerült úrrá lenni. A gázválság hatására felgyorsultak az Unió energiabiztonságát növelő intézkedések. A hatékonyabb válságkezelés jegyében megszületett a **kőolaj- és kőolajtermék-készletezési kötelezettségéről szóló irányelv**. Elsősorban a V4-országok, köztük Magyarország szorgalmazására gyorsult fel a korábbinál korszerűbb **krízis-megelőző és kezelő eszközöket tartalmazó, a földgázellátás biztonságáról szóló rendelettervezet** vitája, amelyről 2010 első félévében várható megállapodás.

Klímapolitika

A 2009. decemberi koppenhágai ENSZ klímacsúcsot követően elfogadott **Koppenhágai Egyezség** jogilag nem kötelező érvényű, s tartalmát tekintve is elmarad a várakozásoktól, az első lépésnek tekinthető az új globális éghajlatvédelmi egyezmény létrehozásához vezető úton. Magyarország is kiemelt fontosságúnak tartja a Kiotói Jegyzőkönyv és az ahhoz kapcsolódó határozatok elemeit magába foglaló globális, ambiciózus és átfogó éghajlatvédelmi megállapodás létrehozását, jogilag kötelező dokumentum formájában. Fontos érdekünk a jegyzőkönyvben foglalt

kibocsátható mennyiségi egységek (AAU) többletének 2012 utáni kötelezettségvállalási időszakra történő átviteli lehetőségének megőrzése. Szükségesnek tartjuk mielőbb egyezsége jutni az elérendő jogilag kötelező nemzetközi megállapodás(ok) elfogadásának konkrét menetrendjét és határidejét, a fejlődő országok intézkedéseinek nemzetközi szintű nyomon követését és ellenőrzését, valamint a klímafinanszírozás forrásainak azonosítását illető kérdésekben. A finanszírozás során érdekünk a fizetőképesség elve tiszteletben tartásának biztosítása, és a korai tagállami szén-dioxid kibocsátás csökkentések kellő mértékű figyelembe vétele. Ennek érvényesülnie kell a tagállamok közötti tehermegosztásban.

GMO moratórium, tejpiaci támogatások

Magyarországon 2005 óta tilos a MON810 jelű **genetikailag módosított (GMO) kukorica** termesztése, de hazánk már korábban is egyértelműen amellelt foglalt állást, hogy meg kell adni a lehetőséget a tagállamoknak arra, hogy eldöntsék, használják, vagy betiltják egy adott GMO termesztését saját területükön. 2009. március 2-án az Európai Bizottság javaslatára a tagállamok szavaztak a MON810 genetikailag módosított kukoricafajtákra bevezetett nemzeti termesztési tilalom fenntartásáról. A sikeres magyar érdekvégyesítésnek köszönhetően, a tagállamok elsöprö többsége minősített többséggel elutasította az Európai Bizottságnak a magyar védzáradék megszüntetésére tett javaslatát. Kormányzati és parlamenti konszenzus van a tekintetben, hogy Magyarország nem szándékozik a jövőben sem genetikailag módosított növényfajtákat köztermesztésbe bocsátani.

A 2009. év során, az európai **tejpiac**on jelentkező zavarok következtében több tagállam, köztük Magyarország is javasolta a közös agrárpolitika állapotfelmérése keretében elfogadott évenkénti tejkvóta emelés felfüggesztését. Az Európai Bizottság 2009 októberében döntött arról, engedélyezi 2010 folyamán a tagállamok számára, hogy egyszeri kifizetesként személyenként 15 000 euró összegig állami támogatást folyósítsanak a termelőknek. A támogatás folyósításának célja a tejtermelők bevételeinek stabilizálása, ugyanakkor a más ágazatokban tevékenykedő gazdálkodók számára is nyitott és hozzáférhető. Emellett, az EU gazdaságélénkítő csomagjából a szélessávú internet hozzáférés vidéki területeken történő elterjedésének elősegítése helyett, Magyarország az európai gazdaságélénkítési terv nyomán rendelkezésére álló, több mint 54 millió eurós forrást teljes egészében a tejágazat megsegítésére fordítja.

Az Európai Unió bővítése

Magyarország számára kiemelten fontos az Unió nyitottságának megőrzése azon országok számára, amelyek teljesítik a csatlakozás politikai, gazdasági és intézményi feltételeit, ezért a **bővítés aktív támogatói vagyunk**, a 2011. első félévi magyar EU-elnökség kiemelt témája lesz. Fontos számunkra, hogy a **Horvátországgal** folyó csatlakozási tárgyalások mielőbb lezáruljanak, ebben aktív segítséget nyújtunk Zágrábban, Brüsszelben. Ez az egész nyugat-balkáni térség számára kézzelfogható eredmény lesz. Bízunk benne, hogy a magyar elnökség alatt aláírhatjuk a csatlakozási szerződést. Kézzel fogható siker volt **Szerbia, Montenegró és Macedónia vízummentességének** elfogadása – e téren Magyarország kezdeményező, s mindvégig aktív szerepet játszott.

Intézményi kérdések

Az egész éves megfeszített munka 2009. december 1-jére meghozta eredményét, életbelépett a **Lisszaboni Szerződés**. A Szerződéshez kapcsolódó végrehajtási rendelkezések jelentős része a hatálybalépés napjáig elfogadásra került. Magyarország aktívan részt vett a Lisszaboni Szerződés végrehajtási rendelkezéseinek kidolgozásában. Ennek érdekében hatékonyan működött a magyar álláspontokat meghatározó koordinációs mechanizmus, az Európai Tárcaközi Koordinációs Bizottság (EKTB), a kormány folyamatosan foglalkozott a fontosabb európai uniós kérdésekkel, valamint folyamatos és szoros volt a kapcsolat az Országgyűléssel is.

2011. első félévi magyar EU-elnökség előkészítése

A 2011. első félévi soros magyar elnökségre történő felkészülés jól ütemezett, igazodik az Unió által megszabott határidőkhöz. A Kormány a felkészülés során **biztosította a folytonosságot és a folyamatosságot**, és az Országgyűlés folyamatos tájékoztatása mellett kiemelt hangsúlyt fektetett arra, hogy a választásoktól függetlenül a felkészülési feladatokban megfelelően haladjunk előre. Az egyik legfontosabb feladat a magyar elnökség feladatait és célkitűzéseit tartalmazó **magyar elnökségi program** kidolgozásának megkezdése, amelynek módszertanát a Külügyminisztérium a tárcákkal együttműködve elkészítette. Ennek mentén, illetve a spanyol- belga-magyar trió 18 hónapos elnökségi munkaprogramja alapján a féléves program összeállítása megkezdődött. A belga fél által 2010 második felében elért előrehaladás fényében végleges program csak 2010 év végére várható. Elkészült az **elnökségi féléves naptár** első változata, amely az Európai Tanács üléseit, a formális és informális tanácsüléseket, valamint az Állandó Képviselők Bizottságának üléseit tartalmazza. A jelenlegi tervezés szerint 18 informális miniszteri ülés megtartásával kell majd számolni. Ezen túlmenően a tárcákkal együttműködve a Külügyminisztérium felmérte az összes, Magyarországon megrendezni tervezett **magas szintű és szakértői informális** rendezvényt, amelyek szűrése és csoportosítása folyamatban van. Emellett elkészült a **magyar elnökség logójának**, illetve teljes **arculatának** a – trió országok megállapodása szerinti – spanyol mintára megtervezett kézikönyve. A brüsszeli épületek dekorációjának megtervezésére meghívásos pályázatot írt ki a Külügyminisztérium, illetve előkészítette a Kormány az elnökségi honlap és a szerződött média-közvetítő (host broadcaster) szolgáltatás közbeszerzési eljárását. Az elmúlt év során kiemelt feladat volt az elnökségi felkészüléssel foglalkozó **tisztviselők felkészítése az elnökségi feladatok ellátására**. A tisztviselők meghatározó része a korábban is európai uniós kérdésekkel, illetve az adott uniós dossziéval foglalkozó köztisztviselők közül került kiválasztásra. Részükre a Külügyminisztérium és a Miniszterelnöki Hivatal **idegen nyelvi tanfolyamokat és szakmai felkészítő kurzusokat szervezett** (hátra van kompetenciafejlesztésük és az integrált elnökségi képzés lebonyolítása).

2. Magyarország a nemzetközi szervezetekben

Magyarország 2009. július 1-jén vette át a **Visegrádi Csoport elnökségét**, s mára teljesítette a magyar elnökség céljait: a Nyugat-Balkán euro-atlanti integrációjának elősegítése, a Keleti Partnerség fejlesztése, az energiabiztonság és a kohéziós és regionális politika területén megfogalmazott szorosabb együttműködést. A magyar elnökség kezdeményezte egy Közép-Európai Roma Stratégia elfogadását. A stratégia koncepcióját multilaterális és bilaterális keretekben is bemutattuk, s az partnereink támogatására talált. A stratégia elfogadását általános nemzetközi várakozás övezi.

2009. október 6-án – V4 elnökségünk keretében – a nyugat-balkáni térség országaival, illetve EU elnökségi triópartnereinkkel kibővített külügyminiszeri találkozót rendeztünk. A találkozót kiemelt külpolitikai prioritásunk, a **Nyugat-Balkán** kérdésének szenteltük. Visegrádi partnereinkkel a térség euro-atlanti integrációja érdekében történő összehangoltabb fellépés gyakorlati és politikai vonatkozásait, a trió tagokkal pedig a régióra fordított uniós figyelem elnökségeken átívelő fenntartásának lehetőségeit vitattuk meg. A térség államaival tartott megbeszélés során, amelynek értékét emelte, hogy azon valamennyi nyugat-balkáni ország – köztük Szerbia és Koszovó is – külügyminiszeri szinten vett részt, a regionális együttműködés különböző aspektusait tekintettük át.

Magyarország 2010. február 24-én **kiterjesztett körű V4+Energiabiztonsági Csúcsértekezletet** rendezett Budapesten a Visegrádi Négyek, Bulgária, Horvátország, Románia és Szerbia kormányfői, a Nemzetközi Energiaügynökség ügyvezető igazgatója, valamint Ausztria, Németország, Szlovénia, Bosznia és Hercegovina, az EU soros elnökségét betöltő Spanyolország, az Európai Bizottság és az Egyesült Államok magas rangú képviselőinek részvételével. A csúcstalálkozó eredményeként a résztvevők megállapodtak, hogy tovább erősítik az együttműködést energia (olaj, gáz, villamos áram) hálózataik további integrációja, valamint ellátási útvonalaik és forrásaik diverzifikálása területén. A résztvevő országok rögzítették, hogy regionális szinten összehangolják válság-forgatókönyveiket, ezzel egy újabb gázválság esetén gyorsan és hatékonyan segítve egymást a negatív következmények elhárításában.

Az EU keleti szomszédságának európai közelítését célzó uniós kezdeményezés, a **Keleti Partnerség** gyakorlati végrehajtása 2009 nyarán indult, s ennek lendületben tartása, az EU-n belüli figyelem fenntartása és az egyes országok tevékenységének jobb koordinálása volt a célja a Budapesten, 2010. március 2-án – a V4 magyar elnökségének jegyében szervezett – kibővített külügyminiszeri találkozónak. A találkozón részt vettek a visegrádi külügyminiszterek, a keleti partnerek, a három balti ország, az EU elnökségi triópartnerek, valamint Svédország és az Európai Bizottság. A találkozó világossá tette, hogy a 2011-es magyar EU-elnökség egyik kiemelt prioritása a Keleti Partnerség lesz, melynek megvalósításába nemcsak a trió elnökség másik két tagját, hanem az elnökséget tőlünk átvevő Lengyelországot is bevonjuk. A találkozón részt vevő Stefan Füle bővítési és szomszédságpolitikáért felelős EU-biztos ugyancsak megerősítette együttműködési készségét. Új kezdeményezésként hangzott el a projektek mielőbbi megvalósítását elősegítő menetrend kidolgozása, valamint pótlólagos pénzügyi forrásokat biztosító új partnerek bevonása. A találkozón a keleti partnerek kivétel nélkül megerősítették együttműködési szándékukat.

2009. május 12-én az ENSZ Közgyűlésében tartott szavazáson **Magyarországot megválasztották az ENSZ Emberi Jogi Tanácsában** a kelet-európai regionális csoportot megillető két megüresedő hely egyikére. A mandátum a 2009-2012-es időszakra szól. A választási siker annyiban kifejezetten figyelemre méltó, hogy a megüresedő két helyre három jelölt pályázott: hazánk mellett Oroszország és Azerbajdzsán. Oroszország megválasztásával gyakorlatilag eleve tényként kellett számolnunk, míg Azerbajdzsán nyilvánvalóan élvezhette a muzulmán országok

támogatását. Kampánytevékenységünk eredményeként Magyarország 131 szavazatot szerzett, szemben Azerbajdzsán 89 szavazatával.

2009. június 8-12-én, Budapesten került megrendezésre a nukleáris exportellenőrzési kérdésekkel foglalkozó legfontosabb nemzetközi együttműködési fórum, a **Nukleáris Szállítók Csoportja (NSG)** plenáris ülészsaka, melyen Magyarország egy évre átvette az NSG elnöki feladatait. A sikeresnek tekinthető, sajtónyilatkozat elfogadásával záruló plenáris ülést követően 2010. április végéig sikerült valamennyi elnöki vállalásunkat teljesítenünk, különös tekintettel az NSG-n kívül maradó országokkal folytatott szakmai párbeszéd érdemi továbbvitelére.

Magyarország mindvégig következetesen támogatta **Bosznia és Hercegovina meghívását** a NATO Tagsági Akciótervbe (MAP), amely a NATO külügyminisztereinek tallinni értekezletén (2010. április) – nem kis részben a magyar diplomáciai aktivitás eredményeképpen – megvalósult. A meghívás egyúttal az ország *de facto* NATO-tagjelöltként való elismerését is jelenti; ugyanakkor a döntés értelmében Bosznia és Hercegovina MAP-be történő bekapcsolódására csak bizonyos feltételek teljesülésének függvényében kerülhet sor. Magyarország e folyamatban továbbra is kész tapasztalatainak átadására, az integrációs folyamat elősegítésére.

Magyarország – a rendelkezésére álló erőforrásokhoz mérten - az elmúlt év során is kiemelkedő számú szakértővel járult hozzá az EU által irányított nemzetközi **katonai és civil válságkezelő missziókhöz**, elérve ezáltal, hogy immár a tagállamok körében is jelentős műveleti hozzájárulóként tartják számon hazánkat. Fokozottan igaz ez a hazánk számára prioritást élvező nyugat-balkáni műveletekre és missziókra. Magyarországnak kiemelt szerepe volt abban is, hogy a Bosznia-Hercegovinában működő uniós katonai művelet (EUFOR Althea) átalakítására a politikai folyamatokkal összehangolt módon kerül sor.

A magyar vezetésű Tartományi Újjáépítési Csoport (PRT) irányítására létrehozott Kormánybizottság 2009 novemberében elfogadta hazánk középtávú **Afganisztán-stratégiáját**, amely jobban hozzáigazítja a magyar szerepvállalást az új kihívásokhoz, így pl. előtérbe helyezi a képzési, mentorálási feladatokat. Nemzetközi kötelezettségvállalásainkkal összhangban a kormány 2009-ben és 2010-ben meghosszabbította a PRT, az ohio-i Nemzeti Gárdával közösen működtetett Műveleti Tanácsadó és Összekötő Csoport, valamint a magyar Különleges Műveleti Csoport mandátumát. A Külügyminisztérium folyamatosan figyelemmel követi az afganisztáni rendezés alakulását, és szükség esetén – az afganisztáni misszióban érintett tártárcákkal egyeztetve – javaslatokat tesz a magyar szerepvállalás adaptálására.

Magyarország nagy figyelemmel és aktivitással követi a **NATO új Stratégiai Konceptiójának** (SK) kidolgozását. A magyar érdekek és álláspont megfogalmazására – a NATO főtitkára mellett dolgozó nemzetközi Bölcsék Tanácsának mintájára – részben a Külügyminisztérium által összehívott és koordinált nemzeti Bölcsék Tanácsának keretében kerül sor. A nemzetközi Bölcsék Tanácsának mind a négy konzultatív szemináriumán részt vettünk, ill. a Tanács két tagját miniszteri szinten fogadtuk az SK-val kapcsolatos magyar elvárások ismertetése céljából. A konzultációk mellett magyar részről írásban is kifejtettük a Stratégiai Konceptióval kapcsolatos elképzeléseinket. Az új SK elfogadására a tervek szerint 2010. november 23-án kerül sor a lisszaboni csúcstalálkozón.

3. Magyarország kétoldalú kapcsolatai az európai tagállamokkal

A 2009. szeptemberi szécsényi miniszterelnöki találkozón **sikerült megállítani a magyar-szlovák konfliktus további romlását**. A találkozó óta elkészült a magas szintű látogatások előkészítéséhez segédletet nyújtó közös dokumentum, valamint egy új projekt-csomag, amely a két ország határon átívelő együttműködését erősíti. A szlovák államnyelvtörvény módosításáról folytatott tárgyalásokat az EBESZ kisebbségügyi főbiztosi hivatala bekapcsolásával folytattuk, s a probléma megvitatásába több nemzetközi szervezet is bekapcsolódott. A törvény nemzetközi jogi megítélése és társadalmi hatásainak monitorozása jelenleg is tart. A kisebbségi anyanyelvhasználat és az ez ügyben eljáró szlovákiai civil szervezet támogatását szolgálja a magyar központi költségvetésből folyósított összeg.

A magyar-lengyel kormányközi kapcsolatokban megkezdődött egy új szakasz építése, amelynek célja az együttműködés minőségi javítása – beleértve a 2011. évi, egymást követő magyar, ill. lengyel EU-elnökségi tevékenység összekapcsolását is.

A magyar-osztrák kapcsolatokban a határ menti környezetvédelmi vonatkozású kérdések megoldásához sikerült kialakítani azt a rendszert, amely már konkrét eredményeket tud felmutatni (pl. a Rába habzásának megfékezésében). Emellett intenzív együttműködésbe kezdünk az Európai Duna- Stratégia kialakítása érdekében.

A Duna-régió Stratégia kialakítása érdekében Magyarország az egyik legaktívabb szerepet vállalta fel a régióban. A Balti-tengeri Stratégiában érintett államok készséggel osztják meg eddigi tapasztalataikat, ami nagyban segíti munkánkat a DRS formálásában.

Eredményes együttes kormányüléseket tartottunk Ausztriával és Szlovéniával.

Sikeresen zajlik a magyarországi **kohéziós célokat szolgáló norvég-izlandi, valamint svájci pénzügyi támogatás** fejlesztési projektjeinek kivitelezése.

A londoni City-ben sikerrel mutatta be a kormányzat válságkezelési programját, ami hozzájárult a nemzetközi bizalom helyreállításához. Ennek is köszönhető, hogy hazánk sikerrel tartotta meg az északi országokból korábban idetelepült befektetőket.

A határnyitás tavalyi, 20. évfordulója kapcsán a **magyar-német** politikai kapcsolatok új lendületet vettek. A június 27-i központi állam ünnepségen részt vett Horst Köhler köztársasági elnök, az augusztus 19-i soproni rendezvényen pedig Angela Merkel kancellár. Szintén látogatást tett hazánkban Norbert Lammert Bundestag-elnök és Frank-Walter Steinmeier külügyminiszter. Az utóbbival közösen Balázs Péter külügyminiszter a Budapesti Németnyelvű Andrassy Gyula Egyetem fejlesztéséről szóló szándéknyilatkozatot adott ki, és a Külügyminisztérium falán az évfordulóról megemlékező emléktáblát avatott. Németország továbbra is a legnagyobb hazai befektető és a magyar export elsőszámú felvevőpiaca.

A **magyar-olasz** stratégiai együttműködési megállapodás tartalmát kidolgoztuk és kölcsönösen elfogadtuk. Az aláírásra idén júniusban Budapesten sort lehet keríteni.

A tavalyi **romániai** elnökválasztás eredménye és az RMDSZ kormányra kerülése pozitívan befolyásolta a kapcsolatainkat. Sikeres volt a július 18-i magyar-román-szerb külügyminiszteri találkozó Temesváron: a megbeszéléseken hármas ipari park létrehozását, hármas határellenőrzési pont kialakítását, a konkrét pályázati programok összehangolását, közös egészségbiztosítási kártya létrehozását határozták el a felek. Folyamatban van az energiahálózatok (áram, földgáz) összekapcsolása, továbbá a Nabucco és a Déli Áramlat projekt megvalósításával kapcsolatos előkészületek.

A **Spanyolországgal** kialakított kapcsolatainkat a közös trió-elnökségre való felkészülés, az ennek kapcsán létrejött konzultációk tovább erősítették. Ugyanez igaz a trió harmadik tagjára, **Belgiumra**. Az elnökségi feladatok terén mindkét tagállam értékes támogatást nyújt.

2009. február 5-én sikeres II. **Holland-Magyar Fórumot** tartottunk a környezetvédelem – fenntartható fejlődés, a megújuló energiák, és a vízügyek témáiban. Az együttműködés nyomán megkezdődtek az előkészületek a III., Magyarországon tartandó konferencia előkészítésére.

Kiemelkedő esemény volt a budapesti **magyar-görög-szerb**, illetve a négyoldalú (az előbbi három ország kiegészülve Horvátországgal) külügyminiszteri találkozó 2010. március 29-én. A görög miniszterelnök március 16-án folytatott megbeszélést magyar partnerével Budapesten a válságkezelésről.

Bajnai Gordon magyar miniszterelnököt 2009. november 13-án fogadta a **Vatikánban** XVI. Benedek pápa.

4. Magyarország kapcsolatai a kelet-európai és közép-ázsiai térséggel

Magyarország aktív diplomáciai tevékenységével az elmúlt egy évben jelentősen megnövelte nemzetközi tekintélyét, különösen az EU partnerek előtt, mint a **Nyugat-Balkán ismerője** és a közös európai külpolitika elősegítője eben a relációban. Ezzel párhuzamosan a Nyugat-Balkán országai szemében Magyarország igen fontos és befolyásos összekötővé nőtte ki magát a NATO és EU felé, aki jelentősen elő tudja mozdítani céljaik elérését. Aktivitásunk a nagyszámú bilaterális találkozó mellett kiterjedt a hazánkban rendezett multilaterális események sorára is.

Elősegítettük a **szerb-horvát** közeledést a március 30-i budapesti hármas külügyminiszteri és az április 16-i pécsi magyar-horvát-szerb hármas államfői találkozáson keresztül. Diplomáciai eszközökkel tompítottuk a MOL és OTP ellen intézett médiakampányt és a februári energiacsúcson Horvátország számára megerősítettük a Magyarországgal folytatott energiaügyi együttműködés hasznosságát. Közös kormányülést rendezünk Barcsen 2009. szeptember 17-én, ennek kiegészítő eredménye 12 aláírt kétoldalú megállapodás.

Szerbiával megerősítettük diplomáciai és politikai kapcsolatainkat, amelyek jelenlegi szorossága az együttműködés új perspektíváit nyitja meg. A vajdasági státútum-törvény és a nemzeti tanácsokról szóló törvény elfogadása, a magyar köztársasági elnök két eredményes látogatása a Vajdaságba jelentős részben ezeknek a megjavult kapcsolatoknak tudható be.

A magyar-szerb-román, magyar-szerb-görög és magyar-szerb-horvát háromoldalú külügyminiszteri találkozók megszervezése jelentősen növelte Budapest tekintélyét mind Szerbia, mind a régiós és az uniós partnerek előtt.

Magyarország sokrétű diplomáciai tevékenységet fejtett ki **Bosznia-Hercegovina** problémáinak megoldása érdekében. Bosznia-Hercegovina stabilitásának, fejlődésének és európai integrációjának elősegítése érdekében 2009. november 6-án Bosznia-konferenciát rendeztünk. 2010. március elején írásos anyagban foglaltuk össze a magyar álláspontokat az ország jövőbeli kibontakozásával kapcsolatban.

A **magyar-orosz** viszony rendezett, politikai természetű viták-ellentétek nem terhelik, és az elmúlt egy évben a magyar kezdeményezéseknek köszönhetően a párbeszéd intenzívebbé vált. A külügyminiszteri szintű kontaktusok elmaradása miatt a korábbi években keletkezett hiányt pótoltuk, és két alkalommal is sor került magyar-orosz külügyminiszteri megbeszélésre. Sikerként könyvelhetjük el a Magyar-Orosz Kormányközi Gazdasági Együttműködési Bizottság ez év januári budapesti ülésének megvalósítását, amely várhatóan hozzájárul a gazdasági válság miatt drámaian visszaesett kereskedelmi forgalom további csökkenésének megállításához. Rosztov na Donu-ban 2009 végén megnyílt a legújabb magyar oroszországi kereskedelmi képviselő. 2009. december 21.-én Budapesten megalakult a Magyar-Orosz Fórum, amely keretet biztosít a két ország értelmisége közötti párbeszédhez. Magyarország a magyar-orosz kapcsolatok építését a gazdasági, kereskedelmi együttműködés megerősítésének szándékával folytatta, amely az értékelvűség mellett a kölcsönös érdekekre alapozódik.

Magyarország az elmúlt évben is folyamatosan törekedett a **magyar-ukrán** kétoldalú kapcsolatok elmélyítésére, ezen belül a folyamatos energia-tranzit garantálására és a kárpátaljai magyar kisebbség helyzetének javítására, különös tekintettel az anyanyelvi oktatás feltételeire. A kapcsolatok elmélyítését szolgálta 2009 áprilisában az elnöki találkozó, majd 2009 végétől sor került több külügyminiszteri tárgyalásra is. A külügyminiszter 2010. április végén Kijevben részt vett a IV. Európa-Ukrajna Fórumon, s találkozó margóján megbeszélést folytatott a humán területet, ezen belül a nemzeti kisebbségeket is felügyelő Volodimir Szeminozszenko miniszterelnök-helyetttel. A külügyminiszteri tárgyalásokon folyamatosan napirenden tartottuk a kárpátaljai kisebbség oktatási helyzetét, melyben az első eredményeket már sikerült elérni. A köztársasági elnök 2010. február 25-én részt vett Janukovics új ukrán elnök beiktatási ünnepségén. A köztársasági elnökök 2010 márciusában telefonon egyeztettek az árvízvédelmi együttműködésről, melynek eredményeként az ukrán rendkívüli helyzetek minisztere Budapesten tárgyalta az árvízvédelmi felkészülésről, együttműködésről.

Moldovát kiemelt partner-országnak tekintettük. Az ország európai integrációs folyamatában, a konkrét együttműködési programokban aktív és kezdeményező szerepet töltünk be. E külpolitikai törekvéseink legfőbb eszközei: a chisinaui magyar nagykövetségen működő vízumképviseleti központ, a bilaterális nemzeti fejlesztési programok bővítése, a szabadkereskedelmi megállapodások tárgyalásaiban nyújtott magyar segítség, valamint a Filat-kormány hivatalba lépése óta lezajlott magas szintű tárgyalások. A moldovai vezetés kiemelt figyelemmel kezeli Magyarországot. Közvetítőként és támogatóként közreműködünk egy ukrán-moldovai-Dnyeszter-melléki Eurorégió létrehozásában.

A **magyar-belorusz** kapcsolatokban az utóbbi időben bekövetkezett pozitív fordulat nyomán Magyarország az Európai Unió által kijelölt kereteken belül, de nemzeti érdekeinek és az értékelvű politikai gyakorlatnak megfelelő pragmatikus kapcsolatrendszer kialakítására és együttműködésre törekedett a Belorusz Köztársasággal. Országaink közeledését jelzi a belorusz külügyminiszter 2010. márciusi hivatalos látogatása Magyarországon, valamint a belorusz fél részvétele a V4 magyar elnöksége jegyében szervezett Keleti Partnerség kibővített külügyminiszteri értekezleten. 2009. szeptemberében Minszkben megtartották a Kormányközi Gazdasági Vegyes Bizottság alakuló ülését.

Kapcsolatunk a **dél-kaukázusi térség** három országával (Azerbajdzsán, Örményország, Grúzia) az elmúlt egy évben is intenzíven fejlődött. Ehhez jelentősen hozzájárult a bakui magyar nagykövetség 2009. január 12-én megkezdett tevékenysége, İlham Aliyev köztársasági elnök budapesti, a magyar miniszterelnök, illetve a Magyar Országgyűlés elnökének bakui látogatása. A felső szintű látogatások újabb ösztönzést jelentettek kereskedelmi-gazdasági, energetikai, oktatási, kulturális, tudományos kapcsolataink fejlődése bővítése terén. Aktív diplomáciai tevékenységünknek köszönhetően (szakállamtitkári találkozók a három fővárosban, valamint a grúz, örmény és azeri fél részvétele a V4 magyar elnöksége jegyében szervezett Keleti Partnerség kibővített külügyminiszteri értekezleten, és kétoldalú külügyminiszteri találkozók) szerepünk számottevően felértékelődött a dél-kaukázusi régióban.

A **közép-ázsiai térségben** - amely az elmúlt egy évben jelentősen felértékelődött a világpolitikában - egyre aktívabb a jelenlétünk. Az elmúlt egy évben részt vettünk és továbbra is aktívan részt kívánunk venni az EU Közép-Ázsia Stratégiájának (2007-2013) a végrehajtásában. Fontos szerepet szánunk a terrorizmus és a kábítószer kereskedelem elleni küzdelem támogatásának, a környezetvédelem és a vízgazdálkodás területein folytatandó együttműködésnek, a demokratikus intézmények és a jogállamiság megerősítéséhez történő hozzájárulásnak. Az afganisztáni biztonsági kihívások komplex kezelése és a Baglan tartományban szolgáló magyar katonák biztonsága miatt egyértelműen a térség államainak stabilitásához fűződik érdekünk. Diplomáciai erőfeszítéseket tettünk a térség államaival folytatott kapcsolatainkban a gazdasági és kereskedelmi céljaink, valamint az energiaforrásaink diverzifikálása érdekében a térség országaival folytatott kooperáció fejlesztése érdekében.

5. Magyarország kapcsolatai az Európán kívüli világgal (Amerika, Ázsia, Afrika)

Magyarországot az atlanti gondolat mellett elkötelezett, megbízható szövetségesnek tartják az **Egyesült Államokban**. Az elmúlt egy évben ezt a bizalmi viszonyt erősítették Bajnai Gordon és Balázs Péter washingtoni tárgyalásai, amerikai partnerekkel folytatott New York-i és prágai megbeszélései, valamint a magyar kormány megfelelő időben meghozott, fontos döntései. Pozitív visszhangot, elnöki szintű elismerést váltott ki Washingtonban egy guantánamói fogvatartott magyarországi befogadása. Szövetségesi megítélésünk javítását nagy mértékben segítette az afganisztáni csapaterősítés bejelentése, amit partnereink a közös feladatokhoz történő felelős magyar hozzájárulásként értékelték. Az elmúlt egy évben sikerrel működtettük a vízummentességi programot, ami a civil kapcsolatok fontos tényezőjévé vált. Jelentős eredményként értékeljük, hogy megőriztük az amerikai

figyelmet és jelenlétet a magyar érdekek szempontjából kiemelkedő Nyugat-Balkánon illetve a Keleti Partnerség és az energiabiztonság témájában. A kormány válságkezelő programja és annak eredményei elismerést váltottak ki Washingtonban, és ez javította a magyar gazdaság amerikai és nemzetközi megítélését is. Az Egyesült Államok tőkebefektetései Magyarországon továbbra is kiemelkedőek. Amerikai támogatást kaptunk a kormány romaintegrációs programjához és a közbiztonság erősítéséhez, javult Magyarország megítélése emberi jogi területen, bővítettük szerződéses kapcsolatainkat a kettős adóztatást kizáró egyezmény és a tudományos és technikai együttműködést szolgáló megállapodás aláírásával.

A **magyar-kanadai** kapcsolatokat közös értékrendszeren alapuló szövetségi viszony jellemzi. A gazdasági válság és a földrajzi távolság ellenére bővült kétoldalú kereskedelmi forgalmunk, erősödtek a civil kapcsolatok, és növekedtek a magyarországi kanadai beruházások. A kanadai menekültügyi rendszerrel visszaélők ügyében példaértékű együttműködést folytatunk a kanadai partnerekkel.

Küldképviseleti hálózatunk **Latin-Amerikában** átalakult. Balázs Péter brazíliai és argentinai tárgyalásai évtizedes lemaradást pótoltak, és lendületet adtak a gazdasági fókuszú kapcsolatfejlesztésnek. Kuba témájában elvi alapú politikát folytattunk, amelynek keretében sikerrel erősítettük a kétoldalú gazdasági együttműködést.

Az **Ázsiába** irányuló diplomáciánk legfontosabb feladata az elmúlt év folyamán a gazdasági válságból történő kilábalás elősegítése volt. Ezt a célt szolgálták az elmúlt egy évben megvalósult felső szintű látogatások is: a köztársasági elnök hivatalos látogatást tett Ausztráliában és Új-Zélandon, illetve Japánban és a Koreai Köztársaságban, külügyminiszterünk pedig két alkalommal is Kínába látogatott - a második látogatás során került sor a Csungking-i Főkonzulátus megnyitására. Dr. Balázs Péter 2010. januári indiai látogatásakor bejelentésre került a korábbi Mumbai-i magyar képviselet újrainvitálásának lehetősége, egy tevékenységében kiemelten gazdasági kapcsolatépítő hangsúlyú főkonzulátus formájában. A külgazdasági feltételek javítását célozták a 2010 áprilisában Tajvannal, majd májusban Hongkonggal aláírt, a kettős adóztatás elkerüléséről szóló megállapodások, valamint – India, Vietnam, Kína és Mongólia esetében – a sikeres Gazdasági Vegyes Bizottsági ülések is. 2009-ben ünnepeltük a magyar kínai, a magyar-japán és a magyar-dél-koreai diplomáciai kapcsolatfelvétel kerek évfordulóját (60., 50., illetve 20.): e két utóbbi relációban sikeres emlékévként keretében emlékeztünk meg az évfordulókról. Idén ünnepeljük a magyar-mongol és a magyar-vietnami diplomáciai kapcsolatfelvétel 60. évfordulóját. Mongol relációban az ünnepi eseménysorozatot a mongol miniszterelnök budapesti látogatása nyitotta meg idén márciusban.

Euro-atlanti szerepvállalásunk, az USA és Európa biztonsága, valamint az EU külpolitikai súlyának növekedése szempontjából egyaránt fontos a **közel-keleti és a dél-mediterrán térség, valamint az afrikai kontinens**. Az elmúlt időszakban aktívan bekapcsolódtunk az EU döntés-előkészítő és döntéshozó testületeinek munkájába. Hazánk az USA szövetségeseiként és az EU Közös Kül- és Biztonságpolitikájának részeseként törekedett a régió konfliktusainak, válságainak megoldására, a terrorizmus és vallási alapú radikalizmus kiszorítására, a regionális stabilitás megteremtésére. Tapasztalataink átadásával segítettük a térség demokratizálását, a szükséges reformok megvalósítását. A fenti célokat szolgálták az elmúlt egy év kiemelkedő diplomáciai érintkezései is. A magyar miniszterelnök 2009

júniusában tett látogatást Izraelben, valamint a Palesztin Hatóságnál. Izraellel 2009-ben ünnepeltük a diplomáciai kapcsolataink újrafelvételének 20. évfordulóját, az izraeli diplomácia vezetője 2010 januárjában látogatott Budapestre. Az előző év kiemelkedő diplomáciai eseménye volt Mubarak egyiptomi elnök októberi budapesti látogatása, amely az első egyiptomi elnöki látogatás volt kapcsolataink történetében. A magyar miniszterelnök 2010 februárjában viszontlátogatást tett Kairóban. A tágan értelmezett közel-keleti régió és Afrika országaival folytatott, dinamikusan bővülő gazdasági együttműködésünk fontos szerepet játszott az előző egy évben is a magyar kereskedelmi mérleg egyensúlyának fenntartásában. 2009-ben az afrikai és közel-keleti régióban a kereskedelmi forgalom 90 %-a magyar kivitel volt. A magyar exportból az Öböl országai jelentős mértékben részesedtek. Tekintettel a térség erősen centralizált, jelentős állami ellenőrzés alatt működő gazdaságaira, mindez a külpolitika és a diplomácia aktív rásegítő tevékenységének is köszönhető volt.

6. Konzuli szolgálat

Az elmúlt egy év kiemelkedő fejleményének értékeljük, hogy a konzuli képviseleteink átstrukturálását követő helyzetben a tiszteletbeli konzuli hálózat bővítésével, a külképviseleten működő konzulok mobilitásának növelésével, gyors reagálású konzuli csoport (Mobil Konzuli Csoport) működtetésével, a tájékoztatási tevékenység fejlesztésével, valamint az Európai Unió belüli tagállami konzuli együttműködési lehetőségek maximális kihasználásával biztosítottuk a konzuli feladatok hatékony ellátását azon országokban is, ahol magyar konzuli képviselet nem működik. A magyar és a közös európai erőfeszítéseknek köszönhetően 15 tagállammal több, mint ötven országban képviseljük egymást a vízumkiadásban. Magyar kezdeményezésre és magyar vezetéssel - az Európai Unióban elsőként - a chisinaui magyar nagykövetségen jött létre vízumképviseleti központ, amely 12 tagállam képviseletében ad ki schengeni vízumot. Fokvárosban, 2010 tavaszán került felavatásra a Visegrádi 4-ek közötti együttműködés keretében az ún. „Visegrád Ház”, amelyben közös épületben dolgozik együtt több tagállam konzulja.

7. Gazdaság-és tudománydiplomácia

A **gazdasági érdekek** szolgálatában kifejtett tevékenység keretében a Külügyminisztérium 2009-ben a korábbinál is szorosabb együttműködést kezdeményezett a magyar külgazdaság fontosabb szereplőivel a magyar vállalatok külpiazi térnyerése előmozdításának, a külföldi tőke magyarországi beáramlásának elősegítése céljából. A szolgáltató minisztérium elvének megfelelően az év elején megújítottuk együttműködési megállapodásunkat a Magyar Kereskedelmi és Iparkamarával. A tárca aktív szerepet vállalt a számos országgal ma is a kétoldalú együttműködés legfontosabb intézményes keretét jelentő Kormányközi Gazdasági Vegyes Bizottságok munkájában. Ezek közül jelentőségét tekintve kiemelkedik Szerbia kormányzati és üzleti képviselőivel 2009 decemberében Budapesten megszervezett vegyes bizottsági ülés. A tárca vezetői a 2009. során több alkalommal találkoztak és folytattak szakmai konzultációt a magyar gazdasági, üzleti és bankélet vezető személyiségeivel, illetve a fontosabb szakmai érdekképviseleti szervezetek vezetőivel a kormányzat és az üzleti szereplők közötti együttműködésről.

A Külügyminisztériumban folyó **tudománydiplomáciai** munka célja a magyar tudományos közösség nemzetközi együttműködésének elősegítése. A versenyképesség növelését szolgálja a bővülő két- és többoldalú tudományos és technológiai (TÉT) együttműködés. Új lehetőségeket teremt a 2009. január végén

létrejött magyar-izraeli kormányközi ipari kutatási megállapodás, valamint a 2010. február elején aláírt magyar-amerikai kormányközi TÉT egyezmény. A Külügyminisztérium diplomáciai támogatást nyújtott a 2009-ben Csehországgal és Romániával közösen megnyert, az európai szuperlézer (ELI) megvalósítására kiírt pályázathoz, ennek eredményeként világszínvonalú kutatási nagyberendezés épül Szegeden. Külképviselteink bevonásával, diplomáciai eszközökkel járultunk hozzá a világ tudományos csúcstalálkozójának, a 2009 novemberében immár negyedszer Budapesten megrendezett Tudomány Világfóruma (World Science Forum) jelentős nemzetközi sikeréhez.

8. Nemzetközi Fejlesztési Együttműködés

Az elmúlt évben a donorok – így Magyarország – számára is a legnagyobb kettős kihívást a 2000-ben elfogadott millenniumi fejlesztési célok és az ennek érdekében tett kötelezettségvállalások teljesítése jelentette a globális pénzügyi és gazdasági válság donor- és partnerországokra gyakorolt negatív hatásai közepette. Valamennyi fejlesztési együttműködési fórum központi témája volt, hogy a jelen helyzetben nem várható jelentős forrásnövekedés és új kötelezettségvállalás a donorok részéről, ezért kiemelt szerep hárult egyrészt a meglévő források eredményesebb felhasználására, a támogatáshatékonysági elvek megvalósítására, különös tekintettel a donorkoordinációra, másrészt a magánbefektetések és az innovatív finanszírozási formák szerepének növelésére. A kérdéskör megvitatására és az ebből következő feladatok megfogalmazására szeptemberben az ENSZ csúcstalálkozó keretében kerül sor. Bilaterális fejlesztési együttműködési politikánk megvalósítását a nemzetközi fejlesztési együttműködésről szóló koncepcióban és a külkapcsolati stratégiában lefektetett elvek mentén, a nemzetközi elvekhez igazodva, partnerországainkra koncentrálva folytattuk.